

Federal Ministry for the
Environment, Nature Conservation,
Building and Nuclear Safety

Umwelt
Bundesamt

Навчальний курс «Безпека хвостосховищ»

Тема 2.3

**Роль відповідальних Міністерств
України та компетентних органів у
імплементації положень Директиви
2006/21/ЄС. Сучасний стан та
перспективи вдосконалення**

Викладач: к.е.н., Т.Л. Омеляненко

Курс підготовлено в рамках міжнародного проекту «Підвищення рівня знань серед студентів і викладачів з безпеки хвостосховищ та її законодавчий огляд в Україні»

ПЛАН

- 1. Повноваження компетентних органів щодо питань поводження з відходами видобувної промисловості, а також хвостосховищами**
- 2. Роль компетентних органів у імplementації Директиви 2006/21/ЄС**
- 3. Перспективи вдосконалення питань розподілу повноважень компетентних органів в контексті імplementації Директиви 2006/21/ЄС**

**Аналіз компетентних органів, що здійснюють
регулювання хвостосховищ:**

- 1) загальні питання управління у сфері охорони
навколишнього природного середовища, зокрема у сфері
поводження з відходами (планування та організація
діяльності таких об'єктів) та**
- 2) питання безпеки хвостосховищ як потенційно небезпечних
об'єктів**

Компетентні органи

Кабінет Міністрів України

координує діяльність центральних органів виконавчої влади, інших установ та організацій України у питаннях охорони НПС, зокрема у сфері поводження з відходами

Міністерство екології та природних ресурсів України

- Формування і реалізація державної політики у сфері охорони НПС та екологічної безпеки, зокрема сфери поводження з відходами
- Запобігання виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру

Міністерство внутрішніх справ

Державна служба надзвичайних ситуацій

- Реалізація державної політики у сфері цивільного захисту

Міністерство соціальної політики

Державна служба України з питань праці

- реалізація державної політики у сферах промислової безпеки, охорони праці, здійснення державного гірничого нагляду

Державна служба геології та надр України

- Реалізація політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Держекоінспекція

- Державний нагляд (контроль) за дотриманням законодавства у сфері охорони НПС, зокрема поводження з відходами

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

Кабінет Міністрів України

- Координує діяльність центральних органів виконавчої влади, інших установ та організацій України у питаннях охорони навколишнього природного середовища, зокрема у сфері поводження з відходами

у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр:

- вирішення питань використання надр для складування і захоронення відходів виробництва та інших шкідливих речовин;
- здійснення державного контролю за утворенням та використанням техногенних родовищ і переробкою мінеральної сировини

Техногенні родовища корисних копалин – це місця, де накопичилися відходи видобутку, збагачення та переробки мінеральної сировини, запаси яких оцінені і мають промислове значення

Мінприроди України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

У межах своєї компетенції Мінприроди:

- здійснює координацію роботи інших спеціально уповноважених органів державного управління в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів.;
- забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері поводження з відходами, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавств з питань поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами;
- забезпечує нормативно-правове регулювання з питань щодо ліцензійних умов провадження господарської діяльності із здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами, виробництва особливо небезпечних хімічних речовин та порядків контролю за їх дотриманням;
- ведення реєстрів місць видалення відходів та об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів;
- ведення паспорта відходу;
- переліку небезпечних властивостей відходів;
- погоджує місця розміщення небезпечних об'єктів поводження з відходами;
- організація моніторингу навколишнього природного середовища

Державна служба геології та надр України (Держгеонадра)

є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Держгеонадра України відповідно до покладених на неї завдань забезпечує розвиток мінерально-сировинної бази, організацію геологічного, геофізичного, геохімічного, гідрогеологічного, інженерно-геологічного та еколого-геологічного, сейсмічного вивчення надр, пошуку і розвідки корисних копалин на території України.

Держекоінспекція України

здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами-нерезидентами вимог законодавства щодо поводження з відходами

Зокрема щодо дотримання:

- вимог виданих дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;**
- вимог щодо збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення, захоронення відходів тощо.**

Держекоінспекція надає центральним органам виконавчої влади, їх територіальним органам, місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування приписи щодо зупинення дії чи анулювання в установленому законодавством порядку дозволів, ліцензій, сертифікатів, висновків, рішень щодо розміщення відходів.

Безпека хвостосховищ

Кабінет Міністрів України

здійснює координацію діяльності органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту

До повноважень КМУ належать:

- організація здійснення заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та залучення сил цивільного захисту до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;**
- надання дозволів на спорудження та/ або реконструкцію, консервацію (ліквідацію) об'єктів підвищеної небезпеки**

Основними завданнями *Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС)* є

реалізація державної політики у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням і виконанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

ДСНС здійснює безпосереднє керівництво діяльністю єдиної державної системи цивільного захисту

Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій є постійно діючим органом, який забезпечує координацію діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, пов'язаної із забезпеченням техногенно-екологічної безпеки, захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і реагування на них.

Основними завданнями Державної комісії є

- координація діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, пов'язаної із:
 - функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту; здійсненням оповіщення про виникнення надзвичайної ситуації та інформування про дії в умовах такої ситуації;
 - забезпеченням реалізації вимог техногенної та пожежної безпеки; визначенням меж зони надзвичайної ситуації;
 - здійсненням постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків; організацією робіт із локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- підвищення ефективності діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади під час реагування на надзвичайну ситуацію.

Державна комісія бере участь у розгляді питань щодо утворення або припинення діяльності підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, що використовують небезпечні технології (хімічні, радіаційні тощо).

Державна комісія має право застосовувати без попереднього узгодження з відповідними центральними і місцевими органами виконавчої влади сили і засоби, призначені виконувати завдання із запобігання виникненню надзвичайної ситуації та реагування на неї.

Мінприроди України в межах повноважень, передбачених законом, бере участь у плануванні та здійсненні заходів із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і реагування на них.

Держекоінспекція України здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами-нерезидентами вимог законодавства про екологічну та радіаційну безпеку під час здійснення діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

Основними завданнями *Мінсоцполітики* є забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами, здійснення державного гірничого нагляду.

Державна служба України з питань праці (Держпраці) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики, і який реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, здійснення державного гірничого нагляду.

Основними завданнями Держпраці є:

- реалізація державної політики у сферах промислової безпеки, охорони праці, здійснення державного гірничого нагляду та ін.;
- здійснення комплексного управління охороною праці та промисловою безпекою на державному рівні;
- здійснення державного регулювання і контролю у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

Держпраці

- координує відповідно до законодавства роботу міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, інших суб'єктів господарювання у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами, здійснення державного гірничого нагляду;
- здійснює контроль за виконанням функцій державного управління охороною праці міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування;
- проводить розслідування та веде облік аварій і нещасних випадків, які підлягають спеціальному розслідуванню, аналізує їх причини, готує пропозиції щодо запобігання таким аваріям і випадкам;

- здійснює державний гірничий нагляд:
 - з питань правильності та своєчасності проведення заходів, що гарантують безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища, гірничих виробок і свердловин від шкідливого впливу робіт, пов'язаних із користуванням надрами;
 - за діяльністю аварійно-рятувальних служб, станом готовності державних воєнізованих гірничорятувальних служб та формувань і диспетчерських служб до локалізації та ліквідації наслідків аварій;
 - за дотриманням умов спеціальних дозволів на користування надрами в частині державного гірничого нагляду;
 - у сфері гірничих відносин на підприємствах вугільної, гірничорудної та нерудної промисловості, під час проведення гірничих робіт, будівництва та експлуатації, ліквідації або консервації гірничих підприємств;
 - у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки та потенційно небезпечними об'єктами, з питань проведення ідентифікації та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки тощо.
- організовує проведення державної технічної експертизи безпеки проведення гірничих робіт, будівництва та експлуатації гірничих підприємств, експертизи проектів з протиаварійного захисту гірничих підприємств.
- погоджує ліквідацію та консервацію гірничих об'єктів або їх ділянок, споруд, пов'язаних із користуванням надрами, в установленому законодавством порядку.

**Розпорядженням Кабінету Міністрів України
«Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та
Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми
державами-членами, з іншої сторони» № 847-р від 17 вересня 2014 р.**

ПЛАН ЗАХОДІВ

з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом,
Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони,
на 2014-2017 роки

Положення Угоди	Розділ (глава) Угоди, найменування заходу	Строк виконання	Відповідальний за виконання (з Української Сторони)	Партнери із Сторони ЄС
248. Статті 360-363, 365, 366, додаток ХХХ	Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів з метою імплементації положень Директиви 2006/21/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 березня 2006 р. про управління відходами видобувної промисловості та внесення змін і доповнень до Директиви 2004/35/ЄС (у частині заходів із строком виконання до кінця 2017 року)	грудень 2017 р.	Міненерговугілля Мінприроди Держгірпромнагляд (Державна служба з питань праці) Держсанепідслужба ДСНС Мінекономрозвитку	Генеральний директорат Європейської Комісії “Довкілля”

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ
від 24.10. 2014 року N 751

Про затвердження плану заходів Міненерговугілля з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та *acquis communautaire* Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства

Додаток

План заходів Міненерговугілля з виконання положень Угоди про асоціацію між Україною ...

Заходи плану імплементації Директиви 2006/21/ЄС Європейського Парламенту та Ради про управління відходами видобувної промисловості та внесення змін і доповнень до Директиви 2004/35/ЄС

<i>Положення Угоди</i>	<i>Зміст заходу</i>	<i>Відповідальний виконавець</i>	<i>Термін виконання</i>
Статті 360 - 363, 365, 366 Угоди, додаток ХХХ	Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів з метою імплементації положень Директиви 2006/21/ЄС ... (у частині заходів із строком виконання до кінця 2017 року)	<ul style="list-style-type: none">➤ Департамент з питань функціонування та реформування нафтогазового сектора➤ Департамент з питань ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу➤ Департамент з питань функціонування та реформування вугільної промисловості➤ Юридичний департамент	Грудень 2017 р.

**Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення розроблених
Міністерством енергетики та вугільної промисловості планів імплементації деяких
актів законодавства ЄС в енергетичній сфері» № 346 від 08.04.2015**

Заходи плану імплементації Директиви 2006/21/ЄС

Зміст заходу	Виконавці
1.1 Нормотворчі заходи	Мінприроди Міненерговугілля Державна служба з питань праці Мінекономрозвитку Держсанепідслужба
1.2. Інституційні заходи	Мінприроди Міненерговугілля Державна служба з питань праці Мінекономрозвитку (до 1.2.1. - Обласні державні адміністрації)
1.3. Організаційні заходи	Мінприроди Міненерговугілля Державна служба з питань праці Мінекономрозвитку (до 1.3.2. - ДСНС)
1.4. Координаційні заходи	Мінприроди Міненерговугілля інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади
1.5. Спільні заходи із представниками ділових кіл та/або громадськістю	Мінприроди Міненерговугілля інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади

**Розпорядженням Кабінету Міністрів України
«Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та
Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми
державами-членами, з іншої сторони» № 847-р від 17 вересня 2014 р.**

ПЛАН ЗАХОДІВ

з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом,
Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони,
на 2014-2017 роки

Положення Угоди	Розділ (глава) Угоди, найменування заходу	Строк виконання	Відповідальний за виконання (з Української Сторони)	Партнери із Сторони ЄС
258. Статті 360-363, 365, 366, додаток ХХХ	Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів з метою імплементації положень Директиви Ради 96/82/ЄС від 9.01.1996 р. про контроль за загрозами значних небезпек, пов'язаних з небезпечними речовинами (2012/18/ЄС)	грудень 2017 р.	ДСНС Міненерговугілля Мінприроди Мінінфраструктури Держгірпромнагляд (Державна служба з питань праці) інші центральні органи виконавчої влади	Генеральний директорат Європейської Комісії “Довкілля”

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення розроблених Державною службою з надзвичайних ситуацій планів імплементації деяких актів законодавства ЄС» №132 від 25.02.2015 р.

Заходи плану імплементації Директиви 2012/18/ЄС

Зміст заходу	Виконавці
1.1 Нормотворчі заходи	ДСНС України Міненерговугілля Мінінфраструктури Мінприроди Держпраці ДРС України інші центральні органи виконавчої влади у межах їх повноважень
1.2. Інституційні заходи	ДСНС України Міненерговугілля Мінінфраструктури Мінприроди Держпраці ДРС України інші центральні органи виконавчої влади у межах їх повноважень
1.3. Організаційні заходи	ДСНС України Міненерговугілля Мінінфраструктури Мінприроди Держпраці ДРС України інші центральні органи виконавчої влади у межах їх повноважень
1.4. Координаційні заходи	ДСНС України Міненерговугілля Мінінфраструктури Мінприроди Держпраці ДРС України інші центральні органи виконавчої влади у межах їх повноважень
1.5. Спільні заходи із представниками ділових кіл та/або громадськістю	ДСНС України інші центральні органи виконавчої влади у межах їх повноважень